

VLADA CRNE GORE

Gospodin Dritan Abazović, potpredsjednik Vlade za službe bezbjednosti

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

Gospodin Sergej Sekulović, ministar

UPRAVA POLICIJE CRNE GORE

Gospodin Zoran Brđanin, v.d. direktora

Podgorica, 30.7.2021.

Poštovana gospodo,

obraćam Vam se povodom intervencije službenika Uprave policije Sektora za borbu protiv kriminala (SBPK) na Cetinju i [snimka](#) objavljenom na portalu *Vijesti* o toj intervenciji, na kome se, očigledno, uočavaju dvije pojave:

1. uniformisani službenik policije šutira i gazi osobu koja u tom trenutku leži na podu i ne pruža bilo kakav otpor, čime **vrši zlostavljanje u vršenju službene dužnosti**, koje je Krivičnim zakonikom Crne Gore zabranjeno kao kvalifikovani oblik krivičnog djela Zlostavljanje i kažnjivo zatvorskom kaznom od tri mjeseca do tri godine (čl. 166a, st. 2 KZCG);

2. uniformisani službenici koji sprovode intervenciju maskirani fantomkama (kapama koje su im prekrivale lica), osim majica sa natpisom „SBPK“, na sebi **nemaju vidljive oznake koje bi omogućile njihovu identifikaciju**, suprotno preporukama Evropskog komiteta za spriječavanje mučenja (CPT) Crnoj Gori iz 2008, 2013. i 2017. godine.

Posebno zabrinjava činjenica da je CPT u posljednjih 13 godina, u tri izvještaja do sada (o posjetama i 2008, 2013. i 2017. godine) upozoravao Crnu Goru na nedostatak vidljivih obilježja pripadnika specijalnih jedinica policije, koja bi omogućila njihovu identifikaciju kada djeluju maskirani, a 2017. godine ipak konstatovao i pohvalio donošenje podzakonskog akta o propisivanju takvih oznaka, koji se izgleda ne primjenjuje.

Podsjećamo da je nedostatak vidljivih identifikacionih obilježja je omogućio da ostanu neotkriveni službenici policije koji su mučili Aleksandra Pejanovića 2008. godine, iako je i ono bilo zabilježeno video snimkom. Država je 2013. godine uvjeravala CPT da su još tada obezbijedili uredno obilježavanje policijskih službenika. Međutim, nedostatak obilježja je ponovo u oktobru 2015. godine omogućio da masovna tortura policije nad građanima na podgoričkim ulicama ostane nekažnjena, pa je **CPT u izvještaju o posjeti Crnoj Gori 2017. godine zaključio da se radilo o „namjernom pokušaju da se istraga osujeti i da se zagarantuje nekažnjivost onih koji su spremni da fizički zlostavljaju građane“**.¹ Ovo je potvrdilo ranije nalaze NVO i Ombudsmana da su tada nadležni funkcioneri u ministarstvu unutrašnjih poslova i Uprave

¹ Izvještaj CPT o posjeti Crnoj Gori iz 2017. godine, str. 18, dostupno na : <https://rm.coe.int/1680925987>.

policije bili odgovorni za nekažnjivost napada na građane 2015. i da bi oni zbog toga morali da snose posljedice.

Nespojivo je s obavezama koje proističu iz evropskog standarda zabrane zlostavljanja da istraga bude osujećena time što je policajcima ili drugim službenim licima dozvoljeno da dužnost vrše tako da ne mogu biti identifikovani (noseći maske, tzv. fantomke ili odjeću bez odgovarajućih policijskih oznaka) i u takvim situacijama je i Evropski sud za ljudska prava **zaključivao da je država namjerno dozvolila da učinioci zlostavljanja ne budu kažnjeni** (*Dedovski protiv Rusije*, pred. br. 7178/03, st. 91).

U predmetu *Baranin i Vukčević protiv Crne Gore* (slučaj tzv. Zlatarske ulice), u kome je utvrđeno kršenje člana 3 Evropske konvencije o ljudskim pravima, Evropski sud za ljudska prava je naglasio da „crnogorske vlasti nijesu osigurale da i maskirani policajci imaju prepoznatljiv znak na uniformi, ***uprkos preporukama Evropskog komiteta za spriječavanje mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja u tom smislu i novih pravila koja se odnose na uniforme***".²

CPT je u izvještaju o posjeti 2017. godine pozdravio usvajanje novog Pravilnika o izgledu, tehničkim karakteristikama, vrsti materijala, načinu nošenja i rokovima trajanja uniformi policijskih službenika za izvršavanje posebnih zadataka, ali nažalost do primjene tog propisa očigledno nije došlo do danas.

Akcija za ljudska prava (HRA) oštro osuđuje najnoviju pojavu zlostavljanja građana od strane službenika Uprave policije na Cetinju i izražava ozbiljnu zabrinutost zbog činjenice da policijski službenici i dan danas, 2021. godine, intervenišu maskirani i bez vidljivih oznaka koje bi omogućile njihovu efikasnu indentifikaciju.

Očekujemo da u najkraćem roku javnosti budu objavljeni rezultati rada Unutrašnje kontrole, informacije o identifikaciji službenika koji je zlostavljao građanina, ali i razlozi zbog kojih službenici nijesu bili obilježeni vidljivim identifikacionim oznakama na uniformi i što ćete kao nadležni učiniti da se takva situacija u praksi hitno promijeni.

S poštovanjem,

Tea Gorjanc Prelević
izvršna direktorica

² Presude su dostupne na: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-208589%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-208589%22]}), a prevod relevantnih djelova presuda na: <https://www.hracion.org/wp-content/uploads/2021/03/Prevod-klju%C4%8Dnih-stavova-presude-2.pdf>